

شماره ۳
چند معلولیت

ت
باسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران

وزارت آموزش و پرورش

وزیر

رای صادره در بیست و پنجمین جلسه شورای سازمان آموزش و پرورش استثنایی مورخ ۸۹/۸/۲۲

موضوع: ۱- ساختار و شیوه نامه اجرایی آموزش و پرورش کودکان و دانش آموزان چند معلولیتی
۲- ساختار آموزش و پرورش کودکان و دانش آموزان معلول جسمی - حرکتی

رای صادره:

۱) ساختار و شیوه نامه اجرایی آموزش و پرورش کودکان و دانش آموزان چند معلولیتی که کلیات آن در بیست و دومین جلسه مورخ ۸۴/۱۲/۷ شورای سازمان به تصویب رسیده بود با لحاظ نظرات کمیسیون معین (مصوب شصت و ششمین جلسه) به شرح پیوست به تصویب رسید.

۲) ساختار آموزش و پرورش کودکان و دانش آموزان معلول جسمی - حرکتی، (مصوب شصت و نهمین جلسه کمیسیون معین سازمان آموزش و پرورش استثنایی) در ۱۵ ماده و یک تبصره به تصویب رسید.

شایان ذکر است که هر گونه تغییر در ساختار آموزش و پرورش دانش آموزان عادی در ساختار دانش آموزان چند معلولیتی و جسمی - حرکتی نیز اعمال خواهد شد.

رای صادره به شرح فوق در بیست و پنجمین جلسه شورای سازمان آموزش و پرورش استثنایی به تصویب رسید. صحیح است به مورد اجرا گذاشته شود.

حمید رضا حاجی بابایی

وزیر آموزش و پرورش و

رئیس شورای سازمان آموزش و پرورش استثنایی

سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

شیوه نامه اجرایی آموزش و پرورش دانش آموزان چندمعلولیتی

معاونت برنامه ریزی آموزشی و فرهنگی

سال تحصیلی ۸۹-۸۸

مقدمه :

جایگاه ویژه نقش آموزش و پرورش در بهسازی و توسعه زندگی فردی و اجتماعی موجب شده است تا جامعه و اولیا انتظار داشته باشند که مدرسه محیطی رشد دهنده، پویا و زمینه‌ساز برای پرورش استعدادهای بالقوه دانش آموزان باشد. باید پذیرفت که این مهم تحقق نمی‌یابد مگر با برنامه‌ریزی صحیح و متناسب با علایق، نیازها، شرایط سنی و محیطی، وضعیت فرهنگی و اجتماعی و تفاوت‌های فردی مخاطبان. تهیه ساختاری مناسب برای ایجاد یک ارتباط نظام‌مند بین اهداف و برنامه‌ها نه تنها جایگاه همه فعالیت‌ها را به شکلی دقیق مشخص می‌سازد بلکه دستیابی به نتایج مورد نظر را فراهم می‌کند. در یک نظام پویای آموزشی و پرورشی تدارک و تمهید و برنامه‌ریزی در این زمینه برای همه گروه‌های دانش‌آموزی الزام‌آور است. در راستای این وظیفه مجموعه حاضر با هدف سازماندهی و برنامه‌ریزی فعالیت‌های آموزشی و پرورشی دانش‌آموزان با ناتوانی‌های چندگانه (چندمعلولیتی) تهیه گردیده تا ضمن ایجاد وحدت رویه، برنامه‌ریزی و اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی این گروه از دانش‌آموزان با نیازهای ویژه بطور اصولی، منطبق با نیازها و ضرورت‌ها دنبال شود. بدیهی است که اهداف مطرح شده در تهیه این شیوه نامه تنها در صورت مشارکت و همدلی مسئولین و اولیای گرانقدر به ثمر خواهد نشست.

فصل اول

تعریف و طبقه بندی

ماده ۱- تعریف کودکان و دانش آموزان چندمعلولیتی:

به فردی کودک/دانش آموز چندمعلولیتی اطلاق می شود که کنش وی در بیش از یک حیطه ذهنی، حسی (بینایی، شنوایی)، جسمی - حرکتی و رفتاری به میزانی آسیب دیده باشد که تحصیل وی همگام با دانش آموزان تک- معلولیتی ممکن نباشد.*

ماده ۲- شرایط احراز (معیارهای تعریف):

الف) حداقل دو مورد از ناتوانی های زیر که براساس استانداردهای تشخیصی تعیین شده توسط سازمان** مشخص شده باشد:

- آسیب شنوایی

- آسیب بینایی

- کم توانی ذهنی

- اختلال رفتاری

- آسیب های جسمی - حرکتی

- آسیب های شدید گفتار و زبان****

ب) در صورتی که نیازهای آموزشی و توانبخشی فراتر از حدی است که برنامه های طراحی شده برای دانش آموزان تکمعلولیتی تأمین کننده آن باشد.

* این تعریف صرفاً براساس عملکرد و میزان خدماتی است که سازمان آموزش و پرورش استثنایی به این دانش آموزان ارائه می کند.

** در این شیوه نامه منظور از واژه «سازمان» سازمان آموزش و پرورش استثنایی می باشد.

*** آسیب های گفتار و زبان فقط در صورتی که مرتبط با معلولیت های دیگر (آسیب شنوایی یا کم توانی ذهنی) نباشد بعنوان یک ناتوانی مستقل در نظر گرفته می شود.

فصل دوم

تشخیص، جایدهی و برنامه‌ریزی آموزشی

ماده ۳- ارجاع و تشخیص:

۱-۳- منابع ارجاع:

دانش‌آموزان چندمعلولیتی از چند طریق وارد سیستم آموزش و پرورش ویژه این گروه می‌شوند.

۱-۱-۳- سنجش بدو ورود

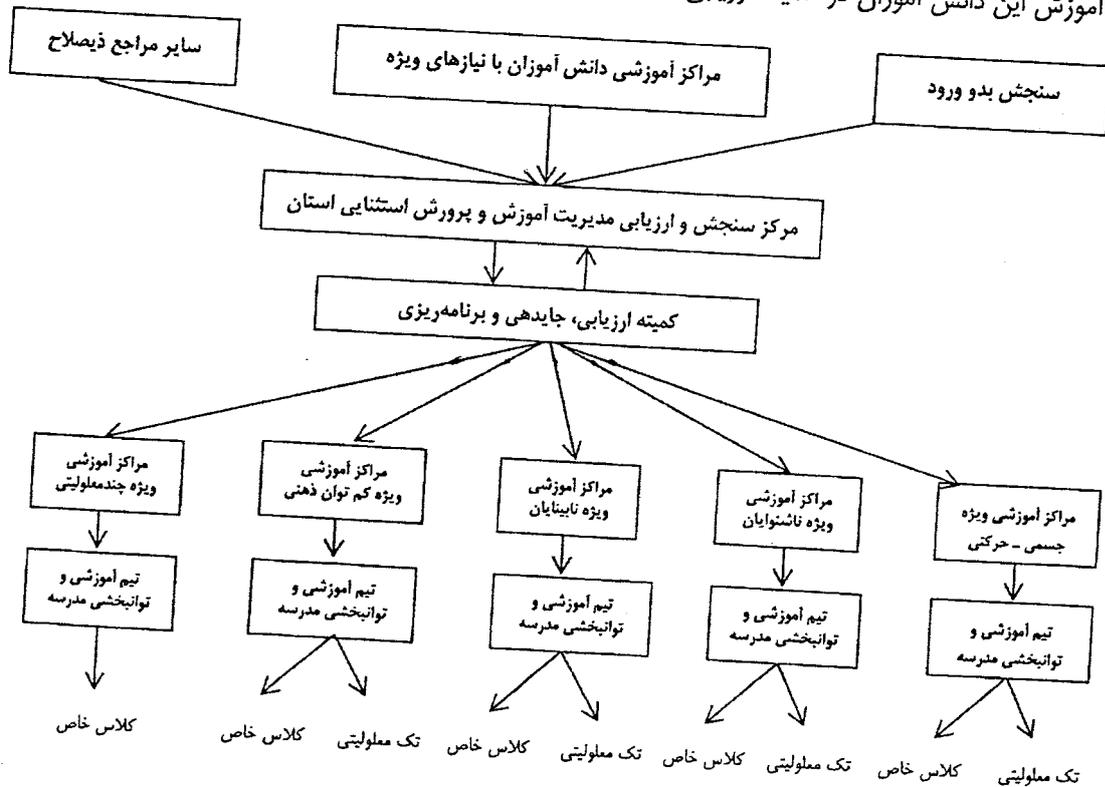
۲-۱-۳- معرفی از طریق مراکز آموزشی با نیازهای ویژه (استثنایی)

۳-۱-۳- سایر مراجع ذیصلاح

۲-۳- ارزیابی و تشخیص تمامی دانش‌آموزان چندمعلولیتی توسط کارشناسان سنجش مدیریت آموزش و پرورش استثنایی استانها انجام می‌شود.

ماده ۴- فرآیند جایدهی:

با عنایت به تعدد مشکلات دانش‌آموزان چندمعلولیتی و لزوم دقت نظر در بکارگیری ملاکهای تشخیصی، و نظارت بر پیشرفت تحصیلی و خدمات توانبخشی ضروری است تصمیم‌گیری در مورد جایدهی و نظارت مستمر بر کیفیت و آموزش این دانش‌آموزان در کمیته ارزیابی، جایدهی و برنامه‌ریزی آموزشی انجام شود.

نمودار ارزیابی، تشخیص، جایدهی و برنامه‌ریزی دانش‌آموزان چندمعلولیتی

ماده ۵- اعضای کمیته :

کمیته ارزیابی، جایدهی و برنامه‌ریزی تخصصی ثبت‌نام دانش‌آموزان چندمعلولیتی به ریاست مدیر آموزش و

پرورش استثنایی استان تشکیل می‌شود و متشکل از افراد زیر خواهد بود :

۵-۱- کارشناس مسئول آموزش

۵-۲- کارشناس آموزش دانش‌آموزان چندمعلولیتی

۵-۳- کارشناس سنجش و ارزیابی

۵-۴- کارشناس توانبخشی مرتبط با آسیب حسی - حرکتی

۵-۵- معلم ویژه آموزش دانش‌آموزان چندمعلولیتی

۵-۶- سایر مسئولین، والدین و متخصصین مورد نیاز که برحسب ضرورت به صورت مهمان در جلسه

ماده ۶- شرح وظایف کمیته :

۶-۱- بررسی مدارک مربوط به دانش‌آموزان چندمعلولیتی و اعلام‌نظر درخصوص چگونگی جایدهی و توزیع آنها

۶-۱-۱- تعیین میزان و شدت ناتوانی هر دانش‌آموز، توسط کارشناسان سنجش و توانبخشی مرتبط با آسیب حسی -

حرکتی و آمادگی تحصیلی و گفتار - زبان و مطابق با ملاک‌های تشخیصی سازمان انجام شده و به کمیته مذکور ارایه

می‌شود تا با همفکری و جمع نظرات اعضا و با توجه به توانمندیها و نیازهای دانش‌آموزان و وضعیت ارایه خدمات

آموزشی و توانبخشی استان، تصمیم‌گیری مناسب اتخاذ نمایند.

۶-۱-۲- با توجه به پیشرونده بودن بعضی از آسیب‌ها توصیه می‌شود دانش‌آموزان در انتهای سال تحصیلی مورد

ارزیابی مجدد قرار گرفته و با توجه به نتایج ارزیابی دانش‌آموز و گزارش معلم مربوط، کمیته در صورت لزوم تغییراتی را

در تصمیمات و پیشنهادها و نحوه جایگزینی کودک ایجاد نماید.

۶-۲- پیشنهاد روش‌های آموزشی و نکات توانبخشی و مراقبتی به معلمین، والدین، نیروهای توانبخشی، مشاوران و

مراقبین

۶-۳- تعیین خدمات توانبخشی، درمانی و آموزش‌های تکمیلی* برحسب نیاز دانش‌آموز و اعلام آن به مراکز آموزشی

جهت فراهم ساختن خدمات

* منظور از آموزش‌های تکمیلی آموزش‌هایی است که می‌تواند روند یادگیری دانش‌آموز را تسهیل نماید مانند آموزش کامپیوتر و استفاده از هداستک برای دانش‌آموزانی که در استفاده از قلم و کاغذ و یا لوح قلم مشکل دارند.

۶- تعیین خدمات و ارجاع دانش آموز به مراجع خارج از حیطه مدیریت استثنایی جهت کسب اطلاعات تکمیلی و اقدامات درمانی و توانبخشی مورد نیاز

۶-۵- تکمیل قسمت های مربوط در کاربرگ شماره ۲

۶-۵-۱- در موارد محدودی که اعضای جلسه به توافق لازم جهت جابدهی و برنامه ریزی آموزشی دانش آموز نرسند لازم است صورت جلسه کمیته را همراه با تمامی مدارک مربوط به دانش آموز و درخواست کتبی مدیریت به کارشناسی چندمعلولیتی سازمان ارسال دارند تا در اسرع وقت بررسی و پاسخ مورد نظر ارسال گردد.

ماده ۷- شیوه های جابدهی :

جابدهی کودکان چندمعلولیتی می تواند به شکل های زیر باشد :

۷-۱- کلاس های خاص چندمعلولیتی

دانش آموزان چندمعلولیتی با رعایت اولویت های زیر جابدهی می شوند :

۷-۱-۱- تشکیل کلاس در هر پایه تحصیلی با یک گروه از دانش آموزان چندمعلولیتی

۷-۱-۲- تشکیل کلاس چند پایه با یک گروه از دانش آموزان چندمعلولیتی

۷-۱-۳- تشکیل کلاس در هر پایه تحصیلی با بیش از یک گروه از دانش آموزان چندمعلولیتی

۷-۱-۴- تشکیل کلاس چند پایه با بیش از یک گروه چندمعلولیتی

۷-۲- کلاس های تک معلولیتی

در استان هایی که امکان تشکیل کلاس خاص چندمعلولیتی وجود ندارد دانش آموزان در کلاس های تک معلولیتی جابدهی می شوند (توصیه می شود با رعایت میانگین تراکم استانی، کلاس با حداقل تعداد دانش آموزان تشکیل گردد).

ماده ۸- تیم آموزشی و توانبخشی مدرسه :

به منظور برنامه ریزی کیفی در امر آموزش و توانبخشی دانش آموزان چندمعلولیتی و هماهنگی اقدامات آموزشی و توانبخشی ضروری است مدیریت هر آموزشگاه به تشکیل تیم آموزشی و توانبخشی دانش آموزان چندمعلولیتی اقدام نماید این تیم علاوه بر ترسیم نیمرخ فردی * دانش آموزان و مسئولیت تدوین برنامه های فردی، تعیین ابزارها و خدمات و انطباق محیط و برنامه های آموزشی مناسب دانش آموز در مدرسه را برعهده دارد.

ماده ۹- اعضای تیم :

* منظور از نیمرخ فردی توصیف همه جانبه ی تواناییها، نیازها و ویژگی های شخصیتی و علایق دانش آموز است.

تیم آموزشی و توانبخشی آموزشگاهی دانش‌آموزان چندمعلولیتی با ترکیب افراد زیر تشکیل می‌گردد:

۹-۱- مدیر مسئول تیم

۹-۲- معلم ویژه دانش‌آموز

۹-۳- مربی بهداشت

۹-۴- آموزگاران مرتبط با معلولیت‌های دیگر دانش‌آموز

۹-۵- نیروی توانبخشی مرتبط با معلولیت دانش‌آموز

۹-۶- مسئولین، والدین و متخصص مورد نیاز (مهمان)**

ماده ۱۰- شرح وظایف:

۱۰-۱- برنامه‌ریزی و تقسیم وظایف، پاسخ به نیازهای کودک و حل مشکلات موجود در جهت رفع نیازها

۱۰-۲- نظارت بر اجرای دقیق پیشنهادها و راهکارهای ارائه شده در کاربرگ شماره ۲

۱۰-۳- ارائه نظرات تکمیلی در جهت بهبود کیفیت آموزش و ارائه خدمات به دانش‌آموزان و والدین چندمعلولیتی

۱۰-۴- جلب همکاری والدین

۱۰-۵- برنامه‌ریزی و تقسیم کار مشترک

۱۰-۶- حمایت و حفظ دانش‌آموز در اجتماع از طریق معرفی مراکز و مراجع ارائه خدمات در محیط اجتماع خارج از

مدرسه

۱۰-۷- ایجاد هماهنگی بین اعضای تیم آموزشی و توانبخشی

۱۰-۸- ارائه طریق در جهت مناسب سازی لازم در محیط کلاس و آموزشگاه

ماده ۱۱- نحوه تصمیم‌گیری:

تصمیمات متخذه در این تیم براساس نظرات اکثریت آرا خواهد بود. این در موارد محدودی که اعضای تیم به

توافق لازم جهت حل مشکلات دانش‌آموز نرسند لازم است مدیریت آموزشگاه صورتجلسه‌ی تیم را به همراه تمامی

مدارک مربوط به دانش‌آموزان به کمیته ارزیابی و جایگزینی دانش‌آموز ارسال کنند تا در اسرع وقت (حداکثر ۲۰ روز)

بررسی و پاسخ مورد نظر ارسال گردد.

ماده ۱۲- جایگزینی مجدد: به منظور ارزیابی و جایگزینی مجدد دانش‌آموزانی که سابقه آموزش در کلاس‌های

تکمیل‌معلولیتی داشته و از طریق مراکز آموزشی با نیازهای ویژه جهت ثبت نام در کلاسهای چندمعلولیتی به مدیریت

آموزش و پرورش استثنایی معرفی می‌شوند ضروری است مراکز آموزشی علاوه بر مدارک مربوط به سوابق تحصیلی،

** در صورتی که آموزشگاه فاقد نیروهای توانبخشی یا سایر متخصصین باشد می‌تواند در جلسات خود از نیروهای مدیریت و سایر مدارس دعوت به عمل آورد.

کاربرگ شماره ۱ را تکمیل و به مدیریت استان ارسال دارند تا با ارزیابی، بررسی و مقایسه‌ی نتایج ارزیابی مجدد دانش‌آموز و مقایسه نتایج ارزیابی دانش‌آموز و فرصت آموزشی ارایه شده، جایدهی مناسب انجام گیرد.

فصل سوم دوره‌ها و اهداف

ماده ۱۲- دوره‌های آموزشی :

به منظور تأمین نیازهای خاص هر یک از دانش‌آموزان چندمعلولیتی نظام آموزش و پرورش آنان متناسب با تفاوت‌های درون فردی و بین فردی دارای دوره‌های زیر می‌باشد :

۱-۱۳- دوره پیش دبستان

- ۱-۱-۱۳- از بدو تشخیص تا ۴ سال
- ۲-۱-۱۳- آمادگی ۴-۶ سال (ویژه نوآموزان چندمعلولیتی بدون کم‌توانی ذهنی)
- ۳-۱-۱۳- پیش آمادگی ۴-۶ سال (ویژه دانش‌آموزان چندمعلولیتی با کم‌توانی ذهنی)
- ۴-۱-۱۳- آمادگی ۶-۸ سال (ویژه دانش‌آموزان چندمعلولیتی با کم‌توانی ذهنی)

۲-۱۳- دوره ابتدایی

- ۱-۲-۱۳- دوره ابتدایی عادی
 - ۲-۲-۱۳- دوره ابتدایی ویژه
- ۳-۱۳- دوره راهنمایی
 - ۱-۳-۱۳- دوره راهنمایی تحصیلی
 - ۲-۳-۱۳- دوره راهنمایی تحصیلی پیش حرفه‌ای

۴-۱۳- دوره متوسطه

- ۱-۴-۱۳- دوره متوسطه عادی
- ۲-۴-۱۳- دوره متوسطه حرفه‌ای

ماده ۱۴- فرآیند ادامه تحصیل :

- ۱-۱۴- دانش‌آموزان چندمعلولیتی بدون کم‌توانی ذهنی که توانایی ادامه تحصیل در دوره‌های آموزش و پرورش در مدارس عادی یا کلاس‌های تک‌معلولیتی را دارند می‌توانند در دوره‌های مختلف کلاس‌ها و مدارس عادی/با نیازهای ویژه تک‌معلولیتی که از ساختار آموزش و پرورش عادی پیروی می‌کند به تحصیل ادامه دهند.
- ۲-۱۴- دانش‌آموزان با کم‌توانی ذهنی ابتدایی که مدارس ویژه را به اتمام رسانده‌اند می‌توانند در دوره‌های راهنمایی تحصیلی پیش حرفه‌ای و متوسطه حرفه‌ای پذیرفته شده و مطابق ضوابط مربوط ادامه تحصیل دهند.

ماده ۱۵- اهداف برنامه نوآموزان و دانش‌آموزان چندمعلولیتی :

هدف‌های آموزشی دوره‌های مختلف تحصیلی (مصوب شورای عالی آموزش و پرورش) به عنوان اهداف عام با رعایت بزرگی‌ها و توانایی‌های ضروری دانش‌آموزان چند معلولیتی در نظر گرفته شده است.

۱-۱-۱-۱- اهداف دوره پیش‌دبستان

۱-۱-۱-۱- رشد تعامل اجتماعی کودک از طریق توسعه مهارت‌های ارتباطی در کلاس

۱-۱-۱-۲- افزایش مشارکت اجتماعی کودک از طریق حمایت‌های آموزشی، توانبخشی و درمانی خانواده

۱-۱-۱-۳- استفاده از سنجش قابل اعتماد برای ارزیابی پاسخ‌های کودک در موقعیت‌های زندگی واقعی

۱-۱-۱-۴- هدایت آموزشی مناسب (با تأکید بر رویکرد آموزش و پرورش تلفیقی/افراگیر)

۱-۱-۱-۵- به کارگیری روش‌های مناسب جهت کسب تجربه‌های کیفی

۱-۱-۱-۶- ایجاد فرصت‌های لازم برای حضور در فعالیت و بازی با سایر گروه‌های همسالان با و بدون معاونیت

۱-۱-۲- اهداف ویژه دوره ابتدایی

۱-۱-۲-۱- فراهم ساختن برنامه‌های آموزشی و توانبخشی مؤثر متمرکز بر رشد مهارت‌های عملکردی برای زندگی در موقعیت‌های طبیعی، خانواده، مدرسه و اجتماع که شامل موارد زیر می‌گردد :

۱-۱-۲-۱-۱- آموزش مهارت‌های تحصیلی براساس توانایی‌های دانش‌آموزان تا حداکثر میزان ممکن با بهره‌گیری از شیوه‌های جبرانی*

۱-۱-۲-۱-۲- رشد مهارت‌های فردی، اجتماعی و ارتباطی مورد نیاز برای حضور در موقعیت‌های مختلف زندگی

۱-۱-۲-۲- آموزش مهارت‌های مورد نیاز برای استفاده مؤثر از باقیمانده‌ی توانایی و ابزار کمکی

۱-۱-۳- هدف‌های دوره راهنمایی

۱-۱-۳-۱- هدف‌های دوره راهنمایی تحصیلی پیش حرفه‌ای

هدف‌های آموزشی دوره راهنمایی تحصیلی پیش حرفه‌ای همان هدف‌های مندرج در آیین نامه مصوب شورای آموزش و پرورش می‌باشد.

۱-۱-۳-۲- هدف‌های دوره راهنمایی تحصیلی

۱-۱-۳-۲-۱- زمینه‌سازی برای رشد و توسعه مهارت‌ها و توانمندی‌های مورد نیاز برای انجام فعالیت‌های مختلف اجتماعی و استفاده از امکانات آن برای بهبود زندگی فردی و اجتماعی

۱-۱-۳-۲-۲- ایجاد مهارت‌های مورد نیاز برای مشارکت فعال در فرآیند یادگیری و خودآموزی

* منظور از آموزش جبرانی در این شیوه‌نامه مهارت‌هایی نظیر استفاده از بریل، کامپیوتر و تمامی روش‌های است که به منظور ایجاد فرصت برابر با سایر دانش‌آموزان برای یادگیری در نظر گرفته می‌شود.

۳-۲-۱۵- توسعه مهارت‌های لازم به منظور استفاده از ابزار و فناوریهای کمکی مورد نیاز

۴-۱۶- محتوای آموزشی دوره تطبیقی

۱-۱۵-۴-۱- اهداف آموزشی این دوره آموزشی

هدف‌های آموزشی دوره متوسطه حرفه‌ای دانش‌آموزان چندمعلولیتی همان هدف‌های مندرج در آیین نامه مصوب شورای آموزش و پرورش است.

۲-۱۵-۴-۱- هدف‌های ویژه دوره متوسطه عمومی

۱-۳-۲-۱۵- ایجاد مهارت‌های مورد نیاز به منظور ورود به آموزش‌های تکمیلی و دریافت آموزش در ترقییت خاص

۲-۳-۲-۱۵- دستیابی به استقلال و خودکفایی نسبی در زندگی فردی و اجتماعی

۳-۳-۲-۱۵- زمینه سازی جهت تأمین شغل درآمدزا

ماده ۱۶- محتوای آموزشی دوره ها :

۱-۱۶- محتوای آموزشی دوره پیش دبستان :

برنامه‌های مخصوص کودکان زیر ۴ سال شامل ارائه خدمات مشاوره‌ای به خانواده است که با برنامه‌های تنش‌زدایی و توانمندسازی والدین (یا عضو مؤثر خانواده) جهت پذیرش و رویارویی با مشکلات و نیازهای کودک و خانواده و آموزش مهارت‌ها در رابطه با برنامه‌ها با فعال کردن کودک شروع می‌شود و به مرور آشنایی با خدمات مراقبت‌های بهداشتی، روان‌شناختی، فیزیوتراپی، کاردرمانی، زبان و گفتار درمانی به آن اضافه می‌گردد.

ارائه خدمات مشاوره به خانواده‌های دانش‌آموزان چندمعلولیتی زیر ۴ سال بر عهده مشاور مدرسه و با همکاری معلم و سایر متخصصین و اعضای تیم آموزشی و توانبخشی در رابطه با نیازهای کودک و خانواده خواهد بود که تحت نظارت مدیریت مدرسه به فعالیت براساس تصمیمات متخذه در تیم آموزشی و توانبخشی مشغول به کار خواهند بود.

۲-۱۶- برنامه کودکان پیش آمادگی و آمادگی

کتاب و منابع مرتبط با محتوای پایه آمادگی نوآموزان چندمعلولیتی (ارسالی از سوی سازمان آموزش و پرورش استثنایی) شامل پرورش مهارت‌های شناختی، زبانی، اجتماعی، حرکتی و خودیاری در پایه آمادگی براساس نیازهای فردی نوآموزان چندمعلولیتی خواهد بود.

۳-۱۶- محتوای آموزشی دوره ابتدایی راهنمایی و متوسطه

۱-۳-۱۶- محتوای آموزشی دانش‌آموزان چندمعلولیتی بدون کم‌توانی ذهنی در دوره ابتدایی، راهنمایی و متوسطه شامل کتاب درسی گروه تک معلولیتی خواهد بود.

۲-۳-۱۶- محتوای آموزشی دانش‌آموزان چندمعلولیتی با کم‌توانی ذهنی شامل کتب درسی در دوره‌های مربوطه خواهد بود.

۱۸- آشنایی دانش‌آموزان با ابزار و وسایل کمکی در هر پایه الزامی است. شنوایی به دانش‌آموزان آسیب دیده شنوایی و کاربرد ابزار و وسایل کمکی در هر پایه الزامی است. ماده ۱۸- ضروری است در تدوین و توصیه و اجرای روشهای آموزشی به وضعیت پیش رونده بودن معلولیت توجه شود.

شيوه نامه آموزش و پرورش کودکان و دانش آموزان چندمعلولیتی در ۱۸ ماده در بیست و پنجمین جلسه شورای سازمان مورخ ۲۲ / ۸ / ۸۹ به تصویب رسید. اصلاح مفاد این شیوه نامه و تصویب کلیه دستورالعملها و مقررات ثبت نام دانش آموزان چندمعلولیتی به کمیسیون همین سازمان آموزش و پرورش استثنایی تفویض می گردد.

صحيح است به مورد اجرا گذاشته شود.

حمیدرضا حاجی بابایی
وزیر آموزش و پرورش
رئیس شورای سازمان آموزش و پرورش استثنایی